

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАКТАБГАЧА

ВА МАКТАБ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

**УМУМИЙ ЎРТА ТАЪЛИМ
МУАССАСАЛАРИНИНГ
ЎҚУВЧИЛАРИНИ ПЕДАГОГ КАСБИГА
МАҚСАДЛИ ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА
УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА**

ТОШКЕНТ - 2024

Умумий ўрта таълим муассасаларининг ўқувчиларини педагог касбига мақсадли тайёрлаш бўйича услубий қўлланма. Т.: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2024 й. – 12 б.

Умумий ўрта таълим муассасаларининг ўқувчиларини педагог касбига мақсадли тайёрлаш бўйича услубий қўлланмада педагогик синфларни ташкил этиш, педагогик синфларда таълим мазмуни, педагогик синфларда ўқув-тарбия жараёнини ташкил этиш тартиби содда тилда кўрсатиб ўтилган.

Ушбу услубий қўлланма **тавсиявий хусусиятга** эга.

МУНДАРИЖА

HYPERLINK

"file:///C:\\Users\\q.usmanov\\Desktop\\Методиклар\\Таълим\\Педагог%20касбига%20мақсадли%20тайёрлаш.docx" \\ | "_Тос175305689" **ПЕДАГОГИК СИНФЛАРНИ ТАШКИЛ**

Э

HYPERLINK

И

f

Ш

HYPERLINK

"file:///C:\\Users\\q.usmanov\\Desktop\\Методиклар\\Таълим\\Педагог%20касбига%20мақсадли%20тайёрлаш.docx" \\ | "_Тос175305689" **ПЕДАГОГИК СИНФЛАРДА**

HYPERLINK

"file:///C:\\Users\\q.usmanov\\Desktop\\Методиклар\\Таълим\\Педагог%20касбига%20мақсадли%20тайёрлаш.docx" \\ | "_Тос175305689" **ЎҚУВ-ТАРБИЯ**

ЖАРАЁНИНИ

Users\\q.usmanov\\Desktop\\Методиклар\\Таълим\\Педагог%20касбига%20мақсадли%20тайёрлаш.docx" \\ | "_Тос175305689" **ПЕДАГОГИК СИНФЛАРДА**

HYPERLINK

Ш

Ш

П

И

М

Д

И

А

Ш

Р

У

В

А

Users\\q.usmanov\\Desktop\\Методиклар\\Таълим\\Педагог%20касбига%20мақсадли%20тайёрлаш.docx" \\ | "_Тос175305689" **ПЕДАГОГИК СИНФЛАРДА**

Д

В

У

Ш

И

С

И

ПЕДАГОГИК СИНФЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШГА ДОИР НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАР

Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 29 апрелдаги “Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ–5712-сон Фармони

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 29 апрелдаги 242-сон қарори билан тасдиқланган Умумий ўрта таълим муассасаларида педагогик синфларни ташкил этиш ва битирувчилари бандлигини таъминлаш тартиби тўғрисидаги низом

КИРИШ

Ўқувчиларни педагог касбига мақсадли ва узлуксиз тайёрлашнинг янги тизимини яратиш орқали педагог кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш муҳим вазифалардан бири ҳисобланади.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини мақсадли вазифалардан келиб чиқиб, иқтидорли болалар ва истеъдодли ёшлар билан аниқ мақсадга йўналтирилган ишларни амалга ошириш тизимини яратиш, 10-11-синф ўқувчилари учун ихтисослаштирилган, шу жумладан ижтимоийлашувга, иқтидор ва компетентлигини ривожлантиришга қаратилган ўқувчиларнинг касбий ўқитиш имкониятларини кенгайтирган ҳолда таълим беришни ривожлантириш халқ таълими тизимини ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан сирасига киради.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, **Умумий ўрта таълим муассасаларининг ўқувчиларини педагог касбига мақсадли тайёрлаш бўйича услубий қўлланма** ишлаб чиқилди.

Услубий қўлланмада умумий ўрта таълим муассасаларида (мактабларда) педагогик синфларни ташкил этиш ва уларда ўқувчиларга таълим бериш тартиби содда тилда тушунтирилган.

Мазкур услубий қўлланма таълим соҳасидаги ваколатли давлат бошқаруви органлари, давлат таълим муассасалари ходимлари ва педагог-ўқитувчилари, ўқувчиларнинг ота-оналари ва аҳоли учун мўлжалланган.

ПЕДАГОГИК СИНФЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШ

»»» Педагогик синфлар ташкил этиладиган мактаблар рўйхати
»»» Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги ҳамда Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан тасдиқланади.

»»» Педагогик синфлар **мактаб педагогик кенгаши** ва педагогика **олий таълим муассасаси кенгашининг қарорлари** асосида ташкил этилади.

Педагогик синфлар 10 ва 11-синфларда йўлга қўйилади ҳамда ўқувчилар касбий таълим йўналишида ўқув режасида ажратилган соатлар ҳисобидан ўқитилади.

Ўқувчилар **мактаб педагогик кенгаши тавсияси** асосида **директорнинг буйруғи** билан педагогик синфларга қабул қилинади.

»»» **Ўқувчиларни саралашда қуйидагиларга асосланилади:**

- ✓ педагогик-психологик ташхис натижалари
- ✓ ота-оналар розилиги
- ✓ ўқувчининг қизиқиши

»»» Мактабга бириктирилган **педагогика олий таълим муассасаси:**

- ✓ педагогик синфларда ўқув-тарбиявий жараёнларни сифатли ташкил этишга масъул.

»»» **Мактабгача ва мактаб таълими бўлими:**

- ✓ ўқувчига фан ўқитувчиларидан ташқари мутахассисларни бириктириш учун масъул.

Педагогик синфларни ташкил этишнинг мақсади – ўқувчиларда бошланғич педагогик-психологик билим ва кўникмаларни шакллантириш, педагог касбини онгли танлаш учун шароит яратиш, педагог касбига қизиқишни ошириш ва унинг мақомини жамиятдаги ўрни тўғрисидаги тасаввурларни кенгайтириш.

**Педагогик
синфларнинг
асосий
вазифалари**

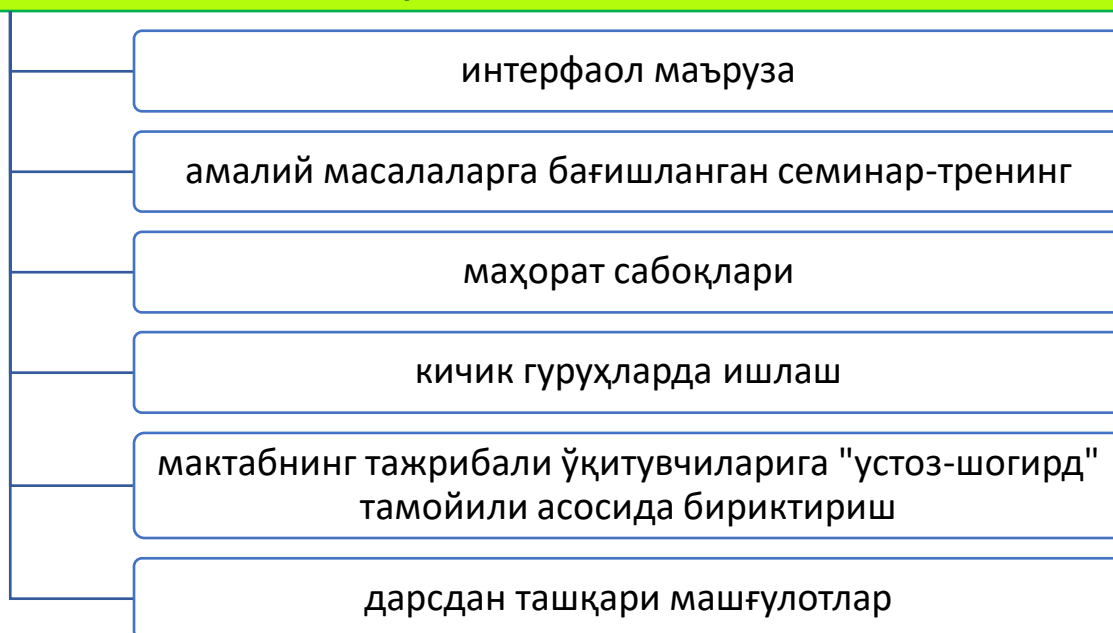
педагогика олий таълим муассасаси ёки профессионал таълим муассасасида таълим олишни давом эттирмоқчи бўлган ўқувчиларнинг билим ва кўникмаларини ривожлантириш

ўқувчилар томонидан бошланғич педагогик-психологик билим ва кўникмалар ўзлаштирилишини таъминлаш

ўқувчиларда педагогик фаолият тўғрисида яхлит тасаввурларни шакллантириш, педагог касбини онгли англаш ва бу касбга ўзининг келажагини боғлаш бўйича методик ёндашувларни амалга ошириш

ПЕДАГОГИК СИНФЛАРДА ТАЪЛИМ МАЗМУНИ

Педагогик синфларда дарс жараёнлари қуйидаги шаклларда ўтказилади:

Ўқишнинг биринчи йили

10-синфда

ўқувчиларда педагог касбининг аҳамияти ва ўзига хос хусусиятлари тўғрисида тасаввурлар кенгайтирилади

педагогик қадриятлари, нутқ маданияти, замонавий педагог фаолиятига қўйиладиган талаблар, унинг имижиси ва одоб-ахлоқи тўғрисида тушунчалар берилади

тарбиячининг касбий сифатлари, замонавий тарбиячининг маънавий қиёфаси, ёрдамчи тарбиячининг касбий тайёргарлиги ҳақида билимлар берилади

Ўқишнинг иккинчи йили

11-синфда

Ўқувчиларнинг педагогика, психология, ўқув ишлари методологияси соҳасидаги бошланғич билимлари ривожлантирилади ва чуқурлаштирилади

Педагог фаолиятида ноанъанавий методларнинг аҳамияти, таълим-тарбия жараёнини лойиҳалаштириш ва технологиялаштириш ўргатилади

Тарбиячининг болаларни тарбиялашдаги шахслараро муносабат маданияти, шахсининг руҳий (психик) хусусиятлари, тарбиячининг хулқ-атворини белгиловчи психологик хусусиятлари, тарбиячининг педагогик қобилияти тушунчалари ва кўникмалари ўргатилади

Ўқувчиларга индивидуал психологик маслаҳат бериш орқали психологик ва педагогик қўллаб-қувватлаш ташкил этилади

Ўқувчиларнинг танишув амалиётлари ташкил этилади

Педагогика фани ва амалиётининг замонавий тенденциялари, таълим стратегиялари ва моделлари ўргатилади

Ўқувчиларни касбий ташхислаш ва педагогика соҳасига йўналтириш

Мактаб ва педагогика олий таълим муассасалари томонидан ўқувчиларнинг педагог касбига мойиллиги ўрганилади

Ўқувчиларни педагог касбига йўналтиришда амалга ошириладиган ишлар:

- ✓ педагогик синфлар ташкил этиладиган мактабларда **7-синфдан бошлаб** ўқувчиларнинг қизиқишлари ва касбий лаёқатини аниқлаш бўйича **сўровномалар** ўтказиб борилади;
- ✓ педагогика соҳасига қизиқиши бор **8-9-синф ўқувчилари учун** педагогика олий таълим муассасаларига **экскурсиялар** ташкил этилиб, **маҳорат дарслари** ўтказилади;
- ✓ педагогика соҳасида ва ўқитувчилик касбида муваффақиятга эришган, эл ардоғидаги инсонлар билан **“Касбим-фахрим”, “Биринчи ўқитувчим”, “Устоз отангдек улуғ”** мавзуларида давра суҳбатлари ташкил этилади;
- ✓ 9-синф ўқувчиларининг касбий мойиллиги бўйича ўтказилган психологик ташхислар, сўровнома ва тестлар натижалари асосида **педагог касбига қизиқиши бор ўқувчилар** аниқланиб, педагогик синфларда ўқишга йўналтирилади.

Сўровнома ва ташхис тест топшириқларини Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети ҳамда Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги тасарруфидаги Ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтириш ва психологик-педагогик республика ташхис маркази тайёрлайди.

ПЕДАГОГИК СИНФЛАРДА ЎҚУВ-ТАРБИЯ ЖАРАЁНИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ

- ✓ Педагогик синф фаолияти **10-синфдан** йўлга қўйилади.
- ✓ Педагогик синфга **25 нафардан кўп бўлмаган** ўқувчилар қабул қилинади.

- »»» Талаб ва эҳтиёждан келиб чиқиб, **қўшимча педагогик синфлар** ташкил этилиши мумкин.
- »»» Педагогик синфлардаги ўқувчиларга **2 ўқув йили** давомида жами **таълим берилади.**
- »»» Ўқув жараёни билан боғлиқ бошқа масалалар **таянч ўқув режаси** ва **дастурига** мувофиқ белгиланади.

Педагогик синфларда дарс ўтиш учун жалб этилган **профессор-ўқитувчиларга** мактаб таянч ўқув режасининг касбга таълим йўналишидаги соат ҳисобидан **соатбай ҳақ** тўланади.

Ўқув-тарбия жараёни қуйидаги вақт меъёрларига амал қилинган ҳолда ташкил этилади:

Ўқув йилининг давомийлиги	34 ҳафта
дарс машғулотининг давомийлиги	45 дақиқа
дарс машғулотлари оралиғидаги танаффуснинг давомийлиги	5 — 10 дақиқа

Ўқувчиларнинг педагог касбига оид билим ва кўникмаларини аниқлаш ва назорат қилиш мақсадида ўтказиладиган назорат турлари:

Жорий назорат

- чорак давомида тақдимот, лойиҳалаштириш, гуруҳларда ишлаш, савол-жавоб, муҳокама, ёзма иш кўринишида амалга оширилади

Оралиқ назорат

- чорак ва ярим йиллик якуни бўйича ўқув дастурининг маълум бир мантиқий якунланган қисми тугаганидан сўнг амалий кўникмаларни тақдимот қилиш ёки ёзма иш кўринишида амалга оширилади

Босқичли назорат

- ўқув йили якуни бўйича амалий имтиҳон, ёзма иш, лойиҳалар ва ишланмаларни тақдимот қилиш ҳамда тест синовлари кўринишида амалга оширилиб, унга асосан ўқувчининг якуний баҳоси аниқланади

Якуний назорат

- ўқувчи педагогик касбий таълим бериш жараёни тугаганидан сўнг педагогик синфда эгаллаган билим ва кўникмаларни амалий намоиш этиш орқали якуний давлат аттестациясидан ўтказилади

Жорий, оралиқ, босқичли ва якуний назоратлар Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги томонидан ишлаб чиқилиб, тасдиқланадиган баҳолаш мезонлари ва тартиб асосида ўтказилади.

»»» Ўқув жараёнини мактаб директорининг ўқув ишлари бўйича ўринбосари назорат қилади.

»»» Педагогик синф битирувчиларига Миллий малакалар рамакисининг 2-даражасидаги **сертификат** “kasb.maktab.uz” платформаси орқали электрон шаклда берилади.

Умумий ўрта таълим муассасасида педагогик синфларни тамомлаганлик тўғрисидаги сертификатнинг давлат намунаси Қўлланманинг Илова қисмида берилган.

Сертификатга эга бўлган педагогик синф битирувчилари мактабгача таълим ташкилотларида **тарбиячи ёрдамчиси лавозимида ишлаш ҳуқуқига эга** бўлади.

»»» Якуний назоратдан ўта олмаган ўқувчилар учун **қайта якуний назорат** жорий йил август ойида ташкил этилади.

✓ Қайта якуний назоратдан ўта олмаган ўқувчиларга **қўшимча имконият ва сертификат берилмайди.**

Мактабга бириктирилган педагогика олий таълим муассасаси ректорининг буйруғи билан белгиланган масъул **педагогик синф фаолияти ҳамда дарс самарадорлиги** учун жавобгардир.

Мактаб директори

Педагогика олий таълим муассасасининг ўқув ишлари бўйича проректори

педагогик синф фаолияти устидан умумий назоратни амалга оширади

»»» Педагогик синфлар фаолияти **ташкилотчиларнинг коллегиял органи қарори** ҳамда **Мактабгача ва мактаб таълими вазирлигининг буйруғи** асосида тугатилади.

Умумий ўрта таълим муассасасида педагогик синфларни
тамомлаганлик тўғрисидаги сертификатнинг давлат намунаси

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

REPUBLIC OF UZBEKISTAN

S E R T I F I K A T

CERTIFICATE

S № 00000000

(familiyasi, ismi, otasining ismi / surname, given name(s), patronymic)

20 __ -20 __ -o'quv yili davomida /during the academic year
_____ viloyati _____ tumani (shahar)dagi _____ - son maktabda pedagogik sinfni

(ta'lim muassasasi / educational organization)

_____ Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyachi yordamchisi

kasbi bo'yicha o'quv soatlarini tamomlab, ixtisoslik berildi / having completed training hours
by profession, he/she was awarded a specialty

Direktor / Director

(familiyasi, ismi, otasining ismi / surname, given name(s), patronymic)

**Berilgan sana / Date
of issue**
